

Onderzoek naar het voorkomen van kwetsbare en zeldzame
soorten planten en dieren
op het perceel aan de Parallelweg te Gorinchem,
kadastraal bekend als Gorinchem H 150.

drs. P. Dieleman
veldbioloog.

Inhoud.

Inleiding, kwetsbaar/zeldzaam	blz. 2
Situatie	blz. 3
Werkwijze	blz. 4
Resultaten	blz. 5 - 7
Conclusie en discussie	blz. 8
Literatuurlijst, bijlagen	blz. 9
Bijlage	schets van gebied

Inleiding.

Al sinds 2004 houd ik mij onder meer bezig met het onderzoek naar het al of niet voorkomen van kwetsbare en beschermde plant- en diersoorten in gebouwen of op terreinen waarvoor op termijn een andere bestemming gaat gelden. Een grondige verbouwing, afbraak, een nieuwe wijk in een weidegebied, telkens vereist de wet na de quickscan die vanuit een kantoor plaats vindt, een nader onderzoek ter plekke.

In dat kader heeft de heer A. De Bruin van De Bruin Bouwadvies & Begeleiding te Arkel mij op 16 maart 2012 verzocht een onderzoeksrapport samen te stellen over het perceel kadastraal bekend als Gorinchem H 150, naast de woning nr. 61 aan de Parallelweg (langs het kanaal van Steenenhoek) te Gorinchem. De heer De Bruin deed dit in opdracht van de eigenaar van het perceel, de heer P. Tukker.

Met genoegen heb ik het terrein onderzocht. In het navolgende verslag kunt u kennis nemen van de resultaten en van de daaruit voortkomende conclusie.

Het onderzoek is uitgevoerd op 6 april 2012, bij zonnig weer, temperatuur ongeveer 11 graden C.

Kwetsbaar, zeldzaam.

Deze begrippen kunnen we in de mensenmaatschappij snel een plaats geven. Het gaat om de situatie van individuen. In de natuur spitsen we de begrippen toe op soorten.

Kwetsbare en zeldzame soorten zijn gebonden aan bijzondere milieus (blauwgraslanden bijv.) of hebben een bijzondere leefwijze (vleermuizen)

De Flora- en Faunawet eist voldoende zorg voor wilde dieren en planten alsmede voor de directe leefomgeving. Niet alle soorten hebben wettelijke bescherming nodig. Zo bestaat er voor onder meer de bruine kikker, de egel en de dotterbloem een vrijstellingsregeling. Ontheffing is nodig voor alle inheemse vogels (in de broedtijd) terwijl voor vleermuizen, de rugstreeppad en de kamsalamander slechts vrijstelling verleend wordt bij zeer zwaarwegend belang van bijv. de ruimtelijke ontwikkeling.

In dit onderzoek worden de soorten van het terrein zo nodig in één van de geschetste categorieën geplaatst. Daaruit kunnen conclusies worden getrokken.

Situatie.

Het perceel H150 bevindt zich naast woning nr. 61, aan de Parallelweg, het huis van de heer Tukker. Het grenst aan de Noorder Kanaaldijk in Gorinchem.

Een hoge haag van coniferen vormt een afscheiding met het perceel waarop de woning van de heer Tukker staat (links op de foto van het titelblad te zien)

De afmeting is ongeveer 40 bij 40 meter.

De structuur van de bodem is te benoemen als klei op veen. Dit laatste heeft de persoon die met boringen onderzoek deed naar mogelijke bodemverontreiniging aan de heer Tukker bevestigd.

In 2011 is het land grondig bewerkt, er is toen nieuw gras ingezaaid. Aan kleine verdiepingen in het oppervlak is te zien dat er vroeger drie percelen naast elkaar lagen. Die waren in gebruik als volkstuin.

Aan de noord-, oost- en zuidzijde staan meerdere lage (< 2 meter) knotwilgen. Ze zijn recentelijk van takken ontdaan. Er staan ook een es en een schietwilg (bijlage I)

Een bruggetje verbindt het terrein met de naastgelegen volkstuin.

Aan de zuidzijde, aan de kant van het Kanaal van Steenenhoek, staan drie aaneengesloten schuurtjes voor de opslag van materialen en voor het stallen van de grasmaaimachine. Om die schuurtjes ligt een aantal tegels als stoep.

Het water in de sloten om het gebiedje heen is helder, er groeit weinig, op wat alg na. Gezien de recente bewerkingen is het niet verwonderlijk dat het geheel een wat kaal aanzien heeft.

Werkwijze.

Om de aanwezigheid van planten en dieren vast te stellen is het nodig te letten op concrete aanwezigheid van individuen van de betreffende soorten en, heel belangrijk, af te gaan op de sporen die met name dieren kunnen achterlaten. Het gaat dan om pootafdrukken, om uitwerpselen of om resten van vachten die aan bijv. braamstruiken zijn blijven hangen.

Voor het constateren van de aanwezigheid van planten bekijk ik alle delen van het terrein nauwgezet. Die staan op bijlage I met hoofdletters aangegeven. Hetzelfde geldt voor de sporen van dieren.

Rustig wandelend over de verschillende delen speur ik naar planten en dieren die binnen het kader van dit verslag belangrijk zijn.

In waterpartijen wordt op het oog bepaald of er soorten zijn; zonodig wordt met schepnetten nagegaan wat er daadwerkelijk leeft.

Voor het onderhavige onderzoek ga ik er van uit dat de sloten buiten het bestek van de opdracht vallen.

Van elk deel van het terrein maak ik aantekeningen, die ik verwerk in het verslag.

Daaruit volgt de eindconclusie over het al of niet voorkomen van zeldzame of kwetsbare soorten.

Resultaten.

De resultaten geef ik weer per onderdeel, het grasveld als geheel, de randen naar de sloten toe, de kleine opstallen, de knotwilgen en de andere bomen.

De verwijzingen in hoofdletters (bijv. (D)) zijn terug te vinden op bijlage I.

Het centrale grasland.

Zoals al opgemerkt in het hoofdstuk Situatie (pagina 3) is het gras vorig jaar ingezaaid, het gaat wellicht om Engels raaigras. De grassprietten zijn kort (een paar centimeter,) er is nog warmte nodig voor de groei.

Het is een egale begroeiing met hier en daar een paardenbloem. Groepen witte klaver vertonen nog slechts blad. Hier en daar een enkele kleine veldkers, familie van de pinksterbloem.

Geen soorten waarvoor ontheffing nodig is.

Het tegelplateau om de schuurtjes heen. (zie bijlage I)

In de voegen tussen de tegels groeien paardenbloem, paarse dovenetel, klein kruiskruid, raaigras, bladmossen, 3 rozetten van speerdistel.

Verder vind je er wegmieren en onder een paar stenen een 20-tal pissebedden.

Geen zeldzame of kwetsbare soorten.

Ruimte tussen schuurtjes en sloot.

Tussen stenen en onder een ijzeren golfplaat vind ik een (wellicht) huisspin, verder pissebedden, kleeftkruid, brandnetel en paarse dovenetel.

Geen zeldzame of kwetsbare soorten.

De schuurtjes.

- Oostelijk deel.

De tegelvloer is droog, geen uitnodiging voor bijv. amfibieën.

Op een richeltje liggen rattenkeutels (door de kou in de winter?)

-

- Middendeel.

Is de berging voor de grasmaaimachines. De tegelvloer is droog.

- Westelijk deel.

De bodem van aarde is droog, er liggen een paar stenen. Er staan resten van doorgegroeid gras. Op de drempel liggen tientallen rattenkeutels.

Gevolg van de koude winterperiode?

Wel sporen dus, maar niet van kwetsbare of zeldzame soorten.

Zuidelijke oever.

- Westzijde (CC)

In de plantenresten die bij het schoonmaken van de sloot aan de kant zijn gebracht worden geen levende planten of dieren gevonden.

De sloot is helder met hier en daar draadalg (Cladophora?)

Verder groeien er op de oever: mosterd, fluitenkruid, vossenstaart (een grassoort), blauwe druifjes (!) en klimopbladereprijs.

- Oostzijde (D) Onder de plantenresten geen soorten te vinden. De knotwilgen vertonen geen sporen van bewoning.

Voor de sloot geldt hetzelfde als hiervoor.

Oostelijke oever.

Ter hoogte van E.

Op deze oever groeien gras, brandnetel, kleine veldkers, paardenbloem, zevenblad, mosterd, kleeftkruid en kruipende boterbloem.

In de sloot enig liesgras en draadalg.

Ter hoogte van F.

Daar tref ik aan: gras, muur, zuring, kroontjeskruid, kleeftkruid, brandnetel en hondsdrif.

In de oude knotten zijn geen dieren of sporen daarvan te vinden. Wel groeit er gras in de knotkop, een kiem van een Prunus, een aalbes. Ook is er boomaarde te vinden.

Op de es groeien korstmossen.

Het gaat enkel om algemeen voorkomende soorten.

Noordzijde van de weide, de oever.

Bij G.

In de wilgen tref ik in de knotten aan: Robertskruid, gras en een vergeten zaag (!)

Op de oever: gras, kleine veldkers, mosterd, fluitenkruid, speenkruid, brandnetel, paarse dovenetel.

Er zwemt een paartje wilde eenden.

Een koolwitje komt voorbij fladderen

In het water geen sporen van levende dieren.

Op de oevers komen geen soorten voor waarvoor in het kader van de Flora- en Faunawet ontheffing nodig is.

Conclusie.

Na het voorgaand is het duidelijk: op geen enkele plaats in het onderhavige terrein heb ik soorten planten of dieren, of sporen daarvan, gevonden die behoren tot categorieën uit de Flora- Faunawet waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd.

Dit is voor het beoogde doel, het bouwen van een woning, een belangrijke conclusie.

Gorinchem, 19 april 2012,

Peter Dieleman

Discussie.

De gegevens die tot bovenstaande conclusie leiden, heb ik verzameld op 6 april 2012, een mooie dag, maar wel een dag in april.

Te overwegen is of alle dieren die voor de activiteiten van een hogere temperaturen afhankelijk zijn, zoals kikkers en padden, zich dan al vertonen.

Daar tegenover staat dat ze op koudere dagen in schuilplaatsen te vinden moeten zijn. De harde kleilaag van de weide biedt hiervoor geen gelegenheid. De schuurtjes hebben droge vloeren die ook niet aantrekkelijk zijn.

Zo'n onderzoek als hiervoor beschreven heeft een beetje een dagkarakter, maar gezien de genoemde belemmeringen (harde bodem, droge vloeren) acht ik de bovenstaande conclusie geheel acceptabel.

Literatuurlijst.

- Heukels' Flora van Nederland, 23e druk, uitgave Wolters-Noordhoff, 2005
- Veldgids Diersporen, door Annemarie van Diepenbeek, uitgave KNNV, 1999
- Veldgids Water- en Oeverplanten, door Roelf Pot, uitgave KNNV, 2003
- Nederlandse Rode Lijst vaatplanten, ministerie LNV 2004
- Nederlandse Rode Lijst amfibieën, ministerie LNV 2004
- Nederlandse Rode Lijst zoogdieren, ministerie LNV 2004
- Flora- en Faunawet, 2002

Bijlagen.

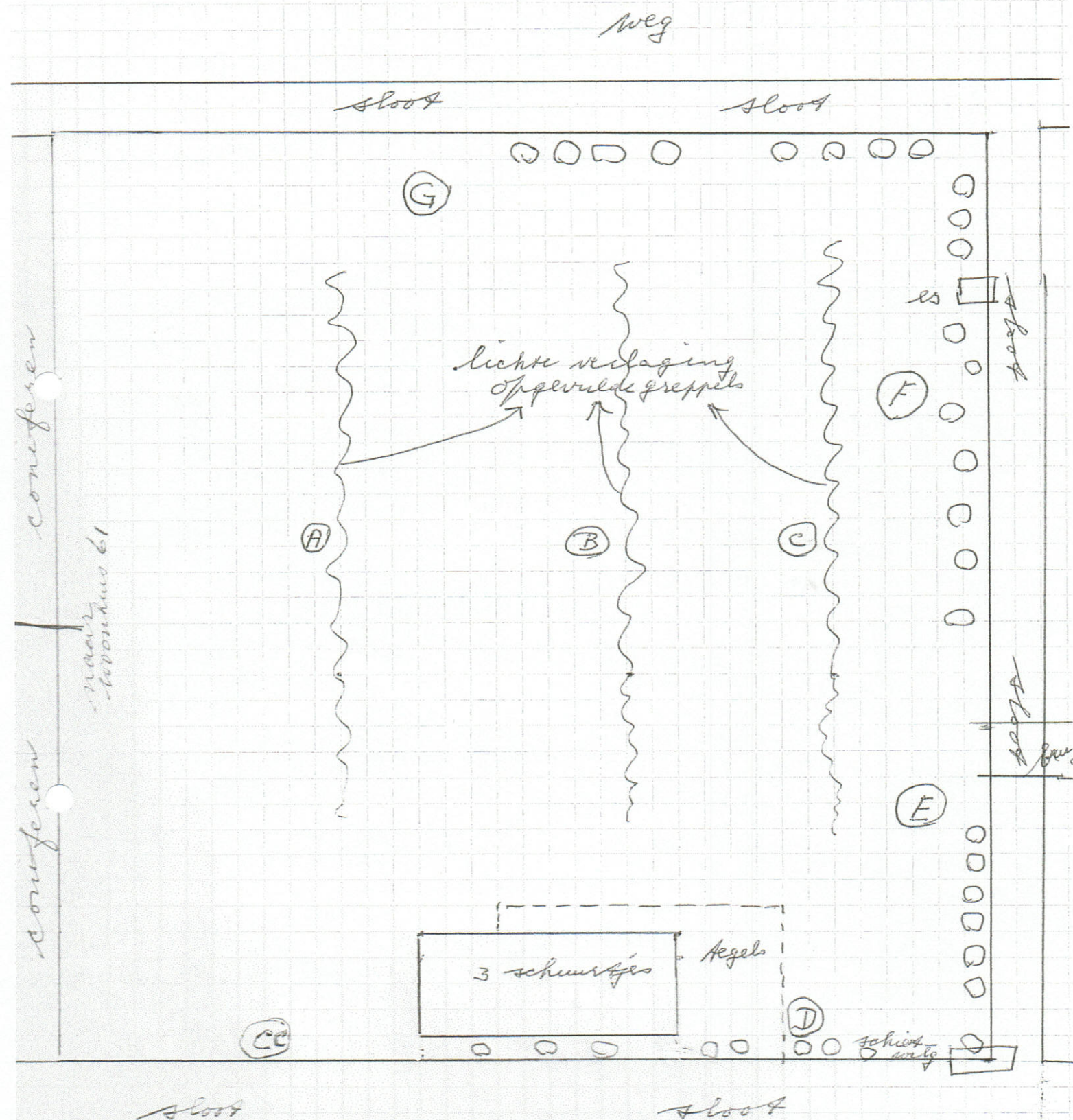
Bijlage I

Schets van het onderzochte gebied

noord

Bijlage (1)

Schets van onderkocht gebied
Kadastraal Gorinchem H 150

○ = knotwurzels
Ⓐ enz = verrijking in tekst

↓
Kanaal van
Speenenhoek

Kuid